BATALION "ZOŚKA"

PATRON SZKOŁY PODSTWOWEJ W CELESTYNOWIE

Batalion "Zośka" był jednym z najbardziej znanych oddziałów Armii Krajowej. Powstał 1 września 1943r., choć jego początki sięgają roku 1939. Wtedy to formacje konspiracyjne pod nazwą "Szare Szeregi" rozpoczęły swą podziemną działalność. Były one podstawą batalionu.

3 listopada 1942 r. utworzono "Grupy Szturmowe", w skład których wchodzili harcerze "Szarych Szeregów". Dowódcą został por. "Jerzy"- Ryszard Białous, zastępcą -Tadeusz Zawadzki "Zośka".

Grupy Szturmowe pod nazwą Odział Specjalny "Jerzy" wzięły udział w wielu akcjach dywersyjno-sabotażowych.

20 sierpnia 1943r. Odział Specjalny "Jerzy" wziął udział w akcji, której celem było zaatakowanie niemieckiego posterunku straży granicznej w Sieczychach, koło Wyszkowa. W akcji tej ginie jej dowódca, instruktor harcerski, podporucznik Armii Krajowej – Tadeusz Zawadzki "Zośka"

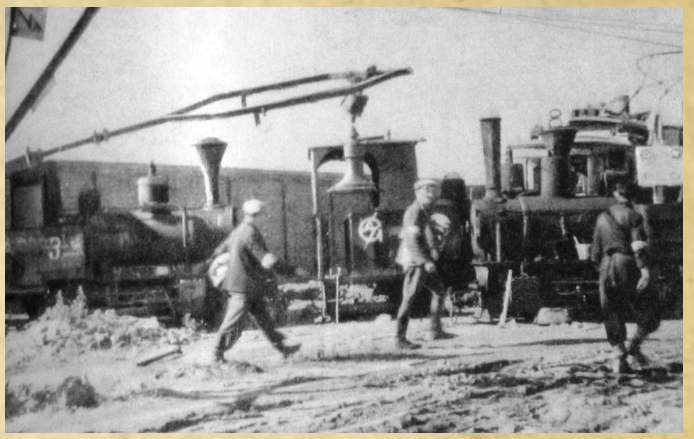

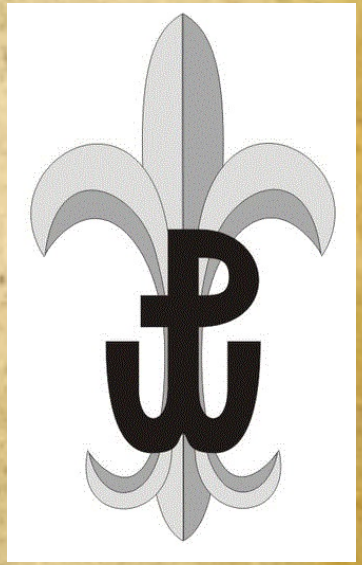

W sierpniu 1943, z Oddziału Specjalnego "Jerzy", został utworzony Batalion Szarych Szeregów, który we wrześniu tego roku, dla upamiętnienia poległego dowódcy warszawskich Grup Szturmowych, Tadeusza Zawadzkiego "Zośki" przyjął nazwę "Zośka".

Jego dowódcą został Ryszard Białous

"Ludzie, którymi miałem zaszczyt dowodzić, to nie wyspa oderwana od społeczeństwa ani cierpiętnicy, dla których było ideałem polec za Ojczyznę, lecz świadomi swych obowiązków młodzi obywatele"

– napisał o swoich podopiecznych harcmistrz Ryszard Białous, jeden z najwybitniejszych instruktorów Szarych Szeregów, żołnierz Armii Krajowej, dowódca harcerskiego batalionu "Zośka".

Skład batalionu "Zośka"

1 kompania "Maciek"

- dowódca - phm. sierż. pchor. ,,Blondyn'' (Andrzej Łukoski)

- I pluton „Włodek"
- II pluton
- III pluton
- IV pluton

2 kompania "Rudy"

- dowódca - phm. plut. pchor. ,,Morro'' (Andrzej Romocki)

- I pluton „Sad"
- II pluton „Alek"
- III pluton „Felek"

3 kompania "Giewont"

- dowódca - phm. ppor. ,,Giewont'' (Miłosław Cieplak).

- I pluton
- II pluton
- pluton „Ochota"

Pluton kobiecy służby sanitarnej i łączności - "Oleńka"

1 sierpnia 1944 r. batalion "Zośka" przystępuje do walki w Powstaniu Warszawskim.

Batalion brał udział w najcięższych walkach na szlaku Wola – Stare Miasto - Czerniaków..

Poszczególne oddziały zajmowały wyznaczone im wcześniej obiekty i rejony.

2 sierpnia batalion zdobył dwa niemieckie czołgi i utworzony zostaje pluton pancerny- pod dowództwem Wacława Micuty "Wacek"

5 sierpnia zdobyty zostaje obóz koncentracyjny "Gęsiówka", skąd uwolniono ok. 300 więźniów.

W czasie walk na Starym Mieście batalion uczestniczył w najważniejszych przedsięwzięciach taktycznych takich jak: natarcie na Getto, natarcie na Dworzec Gdański czy na magazyn na Stawkach.

13 września Niemcy rozpoczęli gwałtowne natarcie. Batalion "Zośka" bronił się do ostatnich dni powstania. Po ciężkiej walce uległ prawie całkowitej zagładzie, przestał istnieć.

W czasie Powstania w szeregach Batalionu walczyło 520 żołnierzy, poległo 360, co stanowi 70% stanu Batalionu. Zginęli dowódcy wszystkich trzech kompanii, prawie wszyscy dowódcy plutonów. Wśród poległych było 48 instruktorów harcerskich.

W sumie w akcjach, więzieniach, obozach i Powstaniu poległo 453 żołnierzy Batalionu.

Dekretem Kanclerza Kapituły,
gen. Stanisława Maczka,

z dnia 11.11.1968 r.

harcerski Batalion „Zośka"
został odznaczony

Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari.

Akcja pod Celestynowem

W nocy z 19 na 20 maja 1943 r. w Celestynowie przeprowadzono akcję, która miała ona na celu uwolnienie więźniów przewożonych transportem kolejowym z Warszawy do Oświęcimia.

Jej dowódcą był kpt. Mieczysław Kurkowski „Mietek", zastępcą podchorąży Tadeusz Zawadzki ps. „Zośka". Obserwatorem z ramienia dowództwa był kapitan Adam Borys „Pług".

Opanowano stację kolejową, odcięto łączność telefoniczną, a gdy pociąg wjechał na peron, inny patrol sterroryzował obsługę parowozu. Główna grupa harcerzy z Grup Szturmowych zaatakowała gestapowców ochraniających dołączoną do pociągu więźniarkę. Efektem tych działań było uwolnienie 49 więźniów, których bezpiecznie ewakuowano.

16 maja 2008r.
Uroczyste nadanie imienia Szkole Podstawowej w Celestynowie

Publiczna Szkoła Podstawowa
Im. Batalionu „Zośka”
05-430 Celestynów
ul. Wrzosowa 42
ul. św. Kazimierza 55

Prezentację
wykonała
Maria Śmitek
klasa VIIc